

שיר השירים (31)

לא הסכים! הנאצי איים עליו, הכה אותו ללא הועיל, עד שאותו יהודי נהרג מתוך יסורים נוראים. הקב"ה חיפש את היהודי בשעה של אור, בשעה של שפע ושלווה, ולא מצא אותו, מה עשה? הביא אותו למחנות ההשמדה, ושם מצא הקב"ה את "היהודי"! שם התגלה כי היהודי, באשר הוא שם, "אפילו ריקנין שבך" דבק בהקב"ה "מלאים מצוות כרימון"

הגדה של פסח "תפארת שמשון" רב פינקוס זצ"ל

פְּפֹלַח הַרְמוֹן רִקְנִין (ד. ג.)

ריש לקיש אמר: כפּלח הרימון רקתך, אפילו ריקנין שבך מלאין מצוות כרימון (סנהדרין לו.). מדוע המשילו את הריקנים שבישראל לפלח הרימון ולא לרימון שלם? ביאר החם סופר: ידוע שיש ברימון תרי"ג גרעינים, הרומזים לתרי"ג מצוות. בכל גרעין יש את גרעינו, הרומז למצוה, ואת עסיסו, הרומז לתורה. מעתה, הריקנים שבישראל הם כפּלח הרימון, שנסחט מעסיסו ולא נותרו בו אלא גרעיניו, ואף הם מלאים אמנם מצוות, אך אלו מצוות שאין בהן את עסיס התורה, ללא הבנה וללא השגה! ספר "כמוצא שלל רב, שיר השירים"

פְּפֹלַח הַרְמוֹן רִקְנִין (ד. ג.)

והנה כבר דרשו חז"ל (ברכות נז.): מהו "פְּפֹלַח הַרְמוֹן רִקְנִין", שנאמר זה על רשעים שבישראל, על אותם ריקנים שבעם סגולה, אשר גם בהם יש בו תורה יש בו מעשים טובים וישנם הרהורי תשובה. זה בא לומר לך דכל איש בישראל, כל אשר רוח סבא מפעמת בו, גם אם חטא ישראל הוא, מלא הוא בתורה, במצוות ומעשים טובים. שהרי אם נפקח את עינינו נראה שנסוכבים אנו יום יום שעה שעה במאות מצוות, בין אדם לחבירו, כגמילות חסדים בממון או בגוף, צדקה, עזרה לזולת, הארת פנים וכדומה. ובין אדם למקום, כלימוד תורה ותפילה וכיוצא"ב, עד אין מספר. ואין יהודי אשר אינו לומד ושונה מעט, שעוזר לזולתו ולחבירו והרי יש דאפילו ריקנין שבישראל מלאים מצוות כרימון.

הגדה של פסח "שירת דוד"

גם כשיש מום בישראל, אין הוא בקרבם

כְּלֶךְ יָפֵה רְעִיטִי וּמוֹם אֵין בְּךָ (ד. ז.)

לכשנתבונן בלשון הפסוק, נמצא כי אינו אומר: "ומום אין לך", אלא "ומום אין בך", יובן הדבר על ידי משל: משל לחולה המתעניין אצל רופאו האם מחלתו ניתנת לריפוי או לא. שואלו הרופא האם מחלתו היא תורשתית, שאז קשה מאוד לרפאותו כי המחלה מושרשת בדמו, אולם אם הודבק בה מאחרים וכדומה, רפואתו קלה יותר. וזו הכוונה בפסוק: "ומום אין בך",

פְּחוּט הַשָּׁנִי שֶׁפְּתַחְתִּיךָ וּמִן בְּרִיךָ נְאוּהָ... (ד. ג.)

יש להבין מהו "וּמִן בְּרִיךָ נְאוּהָ", ופירש"י: "דבורך הרי הוא מגזרת הנדברים בך וכו'" (יחזקאל לג): "אז נדברו יראת ה'" (מלאכי ג), כלומר מלשון דיבור וכן פירש האבן עזרא. אכן במדרשים מצאנו דביארו דהכתוב מדבר על זמן צאת ישראל ממצרים בעומדים על הים, ונאוה הוא מלשון זה א-לי ואנוהו. ולפי זה משמעות "מדברך", היינו מדבר כפשוטו, וכפי שאמר הקב"ה לישראל "זכרתי לך חסד נעורין, אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר"

הגדה של פסח "שירת דוד"

פְּפֹלַח הַרְמוֹן רִקְנִין (ד. ג.)

חז"ל (ברכות נז.) דרשו על הפסוק זה: על תקרי רקתך אלא ריקתך, שאפילו ריקנין שבך מלאים מצוות כרימון. לכאורה תמוה, אם הם "מלאים מצוות כרימון", הריהם "מלאים", ולא "ריקנים"! ועוד, הלא מובא שמנין גרעיניו של הרימון רומז לתרי"ג מצוות, ואם ה'ריקנים' מלאים מצוות כרימון, דהיינו יש בהם תרי"ג מצוות, אם כן במה הצדיקים טובים מהם? הרי אין יותר מתרי"ג מצוות? התשובה היא: "ריקנים" אין הכוונה לרשעים, לעוברי עבירה, אלא לאלו המקיימים מצוות, אלא שהם "ריקנים". אותם אנשים מקיימים את המצוות כמצוות אנשים מלומדה, מתוך רגילות ושגרה, ולא מתוך כוונה והתרגשות הלב, הם קמים בבוקר ונוטלים ידים, כי כך רגילים מילדות, מתפללים, כי כך כולם עושים, מתעטפים בציצית ומניחים תפילין כמו כולם. מצוה כזו היא מצוה "ריקנית". אין בה תוכן אמתי, אין בה עומק. אלה המקיימים מצוות מתוך רגילות ומתוך מצות אנשים מלומדה, הם אמנם מלאים במצוות, אלא שהם רקים. אצל הצדיקים המצוה היא עבודה של ממש, יש להם השתוקקות למצוות, והם מקיימים אותן עם כל עומק שלהן. קיום המצוות נעשה על ידם בשמחה עצומה וביראה גדולה, גילו ברעדה.

ספר "יחי ראובן, הגדה של פסח"

היהודי האמיתי התגלה במחנה ההשמדה

פְּפֹלַח הַרְמוֹן רִקְנִין (ד. ג.)

"פְּפֹלַח הַרְמוֹן רִקְנִין", מאי רקתך, אפילו ריקנין שבך מלאים מצוות כרימון (ברכות נז.). שמעתי מאחד, ששמע זאת מעד ראייה, שהיה במחנות ההשמדה בשואה. היה שם יהודי שהתעקש שלא לאכול מאכלי טרפה. שמע על כך אחד הנאצים והחליט להאכיל את היהודי בעל כורחו. אלא שאותו רשע טעה ותפס יהודי אחר, יהודי הרחוק מאוד מהתורה ומצוות, שכל חייו אכל מאכלות אסורות, הוא תפס אותו והכריח אותו לאכול, והיהודי

כלומר: גם לישראל לפעמים יש מום, אבל אין הוא בתוכם, בדמם ובנפשם, כי הם בני אברהם יצחק ויעקב, אלא בא להם אחר כך מבחוץ. והפסוק מעיד: "פֶּלֶף יָפֵה רְעֵיטִי", ואם כי אפשר שיש לך מום, אבל אינו בך, בעצמיותך! **ספר "כמוצא שלל רב שיר השירים"**

פְּמַגְדֵּל דָּוִד צְוֹאֲרֶךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת (ד. ד.)

ופירשי "פְּמַגְדֵּל דָּוִד צְוֹאֲרֶךְ", קומה זקופה נוי באשה והדוגמא כמגדל דוד הוא מצודת ציון, שהוא מקום חוזק ועופל ומבצר, כך הוא צווארך, זו לשכת הגזית שהיתה חזקן ומבצרן של ישראל, ואותו המגדל בנוי לתלפיות, בנוי לנוי, להיות הכל מסתכלין בו ללמוד צירופיו ונוי תבניתו. וכוננתם של דברים, דגדולי ישראל הסנהדרין שבכל דור ודור, היא היא חזקן ומבצרן של ישראל, שהם הם המצילים את ישראל בכל דור ודור. וכמו שדרך העולם שהמבצרים והמגדלים הם המקומות שבהם מתבצרים במלחמה ושם מוגנים גם בעת צר ומצוק, הרי שאנו אצל גדולי ישראל צריכים למצוא את ההגנה ביותר, ומגדל זה שעליו מדברים בנוי הוא לתלפיות, שכולם מסתכלים על גדולי ישראל, על הדרת פנים שלהם, על אצילותם צדקותם, נפעמים הם מהיראת שמים הניכרת על פניהם ומהטוהר והקדושה הנובע מעיניהם, וזה מה שמצינו בפוסקים וביארו זאת בחז"ל "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך", כי גדלות האדם נכרת על פניו ועונה בו. וכך גם הכא, בנויים הם לתלפיות ע"י התורה ומצוות, ע"י עמל וגייעה אין סופיים בתורה הקדושה, כך נבנים הם וכך נעשים הם לגדולי הדור. **הגדה של פסח "שירת דוד"**

ישראל אינם זקוקים למומים כדי לפרסם את שבחם

פֶּלֶף יָפֵה רְעֵיטִי וּמוֹם אֵינִי בְּךָ (ז. ז.)

לכאורה יש כאן כפילות שלא לצורך, כי מאחר שאמר "פֶּלֶף יָפֵה", מאליו ברור שאין כל פגם, ומה לו ולומר "וּמוֹם אֵינִי בְּךָ"? **הגאון רבי גבריאל מרגליות מהורודנא**, ביאר על פי משל ששמע בשמו של **המגיד מדובנא**, כאשר ביקשו ממנו לבאר את התפילה "מלך מהולל בתשבחות", שאף הוא לכאורה לשון יתר, כי כיון שהוא מהולל, ודאי שבתשבחות, וכי אפשר להלל בחסרונות? והוא כדרכו, השיב במשל: מלך אחד ביקש מידידו: אמור לי את המעלות שהנך רואה בי, והידיד השיבו: אדוני המלך, אני רואה שחוטמך ארוך מדי. רגו המלך על ידידו הלא ביקשתי שתמנה את המעלותי, ואתה התחלת למנות דוקא החסרונות! אדרבה ואדרבה, השיב הידיד, דוקא משום שידעתי כי אם ארצה לספר את מעלותיך, הזמן יכלה ולא אספיק למנותם, כי רבו מעלותיך מספור, ועל כן אמרתי שרק החסרון הקל הזה נמצא בך, שחוטמך ארוך מעט, ומתוך כך ישכיל השומע להבין כי רק חסרון קל זה נמצא בך, וכל השאר הן רק מעלות. נמצא שמלך זה היה מהולל דוקא על ידי החסרון האחד שיש בו, אולם הקב"ה אינו כן, כי אי

אפשר להללו על ידי חסרון משום שאין בו כל חסרון, ועל כן הוא מהולל רק בתשבחות. לפי זה נוכל לפרש אף כאן: "פֶּלֶף יָפֵה רְעֵיטִי וּמוֹם אֵינִי בְּךָ", שעל ידו נוכל לפרסם את שבחייך. **ספר "כמוצא שלל רב שיר השירים"**

הלכה: בענין ההיתר לסחוט לתוך אוכל

כתב השו"ע (סי' שכ ס"ד): מותר לסחוט אשכול ענבים לתוך קדירה שיש בה תבשיל כדי לתקן האוכל, דהווי ליה משקה הבא לאוכל כאוכל דמי. כתב הפסקי תשובות (אות ז) ואינו רשאי לסחוט אלא לפי הכמות שצריך בשביל לתקן האוכל, לשפר טעמו וכדומה, ואז אפילו נתאסף מיץ בצדדים או בתחתית הכלי, רשאי ליהנות ממנו כשתיה או כטיבול, כיון שכוונתו העיקרית הוא לתקן המאכל ולא לשם שתיה או טיבול. ומן הדין מותר אף להפריד או לסחוט לאחר מכן את המשקה מן האוכל ליהנות ממנו כמשקה. **ספר "פסקי תשובות" הלכות שבת**

פתגם: כל החיים אנו מתאמצים איך לא להתאמן

ספר "שמחלה"

חקירה: שטר

העדים מכשירים את השטר, או שבעל השטר (דעת המתחייב), מכשיר את השטר, והעדים הם רק לראיה (פרי משה עדות שבשטר א-ד, ב-א)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: פיל פול

גאון ידוע, שנפשו סלדה מן הפילפול לשם פילפול, היה אומר: פילפול מה זה? שעושים מפיל פול, ומפול פיל. **ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף קטג)**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אליהו בן זהרה, אברהם בן רבקה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בן קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'יות בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליזה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, משה בן מזל פורטונה, אליהו בן זהרה.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr